

Φασουλής και Περικλέτος,
ό καθένας νέτος σκέτος.

Φ. — Άκου τριγύρω, Περικλή, ποδοβολάς και κτύπους,
ιδέ τής μάχης τόν καπνόν και άφρισμένους ίππους,
ιδέ τών Τούρκων πτώματα. Ιδέ και τών Έλλήνων,
ιδέ κοιλάδα σπαραγμών, συγκρούσεων και θρήνων,
ιδέ και του Γκριτζόβαλι τή δοξασμένη ράχη,
όπου σπουδαίον όνομα 'στην ιστορία θάχει,
κι' όποιος περάση άπ' εκεί θα σταματά το βήμα,
για να φιλή του καθένος παλληκαριού το μνήμα.
Πετροπουλακης πολεμεί με Τούρκικο άσκέρι,
βλέπεις κι' άστράφτει το σπαθί 'στο φτερωτό του χέρι,
κι' οι Τούρκοι δυναμόνονται και γίνονται χιλιάδες,
κι' άφρίζουν οι Μουρτάτηδες κι' οι στρατηγοί Πασσάδες.
κι' άπάνω 'στο Γκριτζόβαλι πετούνε όλοίσα
με όλη τους την δύναμη, με όλη τους τή λύσσα.
'Αλλ' εκεί πέρα, Περικλή, τα 'βρήκαν 'λίγο σκούρα,
και άρχινά ο σκοτωμός κι' ή άνακατοσουρα,
και φεύγουν οι σκυλόπιστοι σαν να τους έχουν νύφτι...
ό δε Δημητρακόπουλος φονεύεται και πέφτει,
κι' ιδού άμέσως, Περικλή, ο εύζων Γιαταγάνας,
λεβέντης από την κοιλά τής άκριθής του μάννας,
του φονευθέντος το σπαθί άκρατητος άρπάζει,
και μες 'στους Τούρκους χύνεται και σφάζει, σφάζει, σφάζει.
ώς ότου βόλι άτιμο τον ήρωα σαρόνει
κι' ένα λεβέντικο κορμί κατάχαμα ξαπλώνει,
και 'στο βαρύ του πέσιμο βαρειά ή γη τραντάζει,
και σκοτεινιά κατάμαυρη τα μάτια του σκεπαζει,
κι' ενω νεκρός και άψυχος εκείτετο 'στο χώμα,
το ματωμένο του σπαθί δέν τάφινε άκόμα.
Μά να! 'στη μέση φαίνεται κι' ο νέος άδελφός του,
κι' αυτός κομφός παλληκαράς κι' εις όλα όμοιός του,
κι' εις του πολέμου την βοήν πληγόνεται κι' εκείνος
και άλλαλάζει το πυκνόν των άλλοφύλων σμήνος.
'Αμύνεται καρτερικώς ή των Έλλήνων θέσις,
ό δε άνθυπολογαγός εκείνος Δημητρέσης,
γεμάτος από λεβεντιά και νειότη ζηλεμμένη,
ουτε στιγμή, βρέ Περικλή, άκίνητος δέν μένει,
και στέκεται 'στη θέσι του άσαλευτος σαν βράχος
και πολεμεί με είκοσι και μ' εκατό μονάχος,
κι' όρμαξ ό λεοντόκαρδος με την γραμμήν των πρώτων
σ' εκείνον τον άπαισιον και φρικαλέον κρότον,
ώσαν καθάριο άλογο που γρήγορα διαβαίνει
και άνεμιζ' ή χαιίτη του ή χρυσοτριχωμένη.
Μά φεύγει και ο θάνατος αυτό το παλληκαρι,
σαν να λυπάται, Περικλή, κι' εκείνος να τον πάρα,
κι' αναπηδξ το στήθος του και ή ματιά του καιεί,
που λές πως κάποια δύναμις μεγάλη το έμπνεί,
και άπ' εδω και άπ' εκεί ταραζεται ως βέλος...
άλλα υπέκυψε κι' αυτός εις το μοιραϊον τέλος,
κι' εβάφησαν τα χείλη του με πορφυρώδες αίμα

και σκότος κατεκάλυψε το άπαστράπτον βλέμμα,
και οι παλμοί εισίγησαν 'στο αναπάλλον στήθος,
και κλαϊον τον προσέβλεπε των μαχητών το πλήθος.
Ούτω γενναίως έπεσε κι' ο ήρωα Κακλαμάνος,
πολεμιστής άντάξιος Πινδαρικού παιάνος,
και ο άνθυπολογαγός του πεζικού Γκραβέρος
και ο Δημητρακόπουλος από το άλλο μέρος,
άλλ' έπληγώθη, Περικλή, κι' ο προσφιής Δουμπιώτης
κι' ο Βασιλείου ο γιατρός κι' άφροβος Λακιώτης.
Και των σαλπίγγων ήχουσών πολλοί εκ των άρίστων
με τα σπαθιά των διασπουν την ζώνην των άπίστων,
λόγγην με λόγγην έρχονται, στήθος με στήθος στέκουν,
τα ξίφη με τα ξίφη των σταυρόνουν και συμπλέκουν,
κι' εκ τής σφαγής άμβλύνεται τής λόγγης των ή κόψις,
και του θανάτου ή στυγνή και άπαισία όψις
άγρίους βάλλει καγχασμούς σατανικών γελώτων
'στην τόσην άλληλοσφαγήν και των ξιφών τον κρότον.
Πλήν δυστυχώς, βρέ άδελφέ, ή Κούτρα μας ήλώθη.
κι' ο Λώρης, όπως έμαθα, βαρέως έπληγώθη,
και όμως αίματόβρεκτος με γυμνωμένα στήθη
αιχμαλώτος εις των έχθρών εύρίσκεται τα πλήθη,
ενω εις το Γκριτζόβαλι εν τω βρασμω τής πάλης
φονεύεται τ' άνήψι του, ο νέος Γαλιγάλης.

Κι' αν κι' ο γενναίος Σταίκος, χωρίς καιρόν να χάνη,
εις το πεδίο τής τιμής δρομαίος καταφθάνει,
και του έχθρου προσέβαλε τα νώτα παραχρήμα,
άλλα ή Κούτρα έμεινε των Τουρκαλάδων κτήμα.
Π. — Αισθάνομαι συγκίνηση... Έλλάς, πατρίς μου, χαίρει,
και νέας δόξης δια σε άνέτειλαν ήμέραι.

Φ. — Άλλα και 'στην Άσπρικλησιά κοντά προς το έσπέρας,
ενω 'στην ούσιν εκλινε ο δίσκος τής ήμέρας,
άρχίζει και ο Μήτσας πυρ, λεβέντης άπ' τους πρώτους,
και συλλαμβάνει δώδεκα περίπου αιχμαλώτους.

Μά κι' ο Κουρμούλης, Περικλή, κι' αυτός δέν 'πήγε 'πίσω,
και τέλος παντων ποιόν να 'πω και ποιόν να σου άφήσω ;

'Απάνω 'στο Γκριτζόβαλι κένεις δέν εφοβήθη,
καθε παιδί άκρατητο μες 'στη φωτιά έχύθη,
κι' άφοβως είδε την φρικτήν εικόνα του θανάτου
κι' έτίμησε το γένος του, τή γη του, τάραμά του.
Κι' εγώ εν μέσω των πολλών τυμπάνων και σαλπίγγων
ένα κοντόξυλο χαντρό 'στα δηό μου χέρια σφίγγων,
εσκότωνα κι' επλήγωνα και άρπαζα παντιέραις,
και όταν άπ' επάνω μου εσφύριζαν ή σφαίραις,
εγώ εύθως τής εδωχνα με τόνα κι' άλλο χέρι
κι' εκείναις Ξανγκυρίζαν 'στων Τούρκων το άσκέρι,
και δέκα δέκα έφρευαν οι Τούρκοι με πηλάλες
για τής κυρίας Φατιμές τής άνοικταίς άγκάλαις.

Π. — Και τώρα ;

Φ. — Τώρα, Περικλή, γαλήνη και μπουνάτσα,
και με ψωμί χορταίνομαι και με λαχάνων μάτσα,
και ο στρατός 'στα σπήτια του πηγαίνει να 'συχάση
κι' από του ψευτεθόδωρου τους λόγους ν' άποστάση.
Και ήδη προσκαλείσαι συ να γίνης στρατιώτης,
διότι όταν σουλεγα κι' εγώ σαν πατριώτης,
μαζύ μου να καταταχθής 'στο σώμα των φαντάρων,
αμα συνίθη το συμβάν εκείνο των Βουλγάρων,
εσυ μ' εξυλοφόρτωνες με όλο σου το άκτι...
μά τώρα να! την έπαθες, διαόλου λιποτάκτη.
Και όμως, φίλε Περικλή, καλώς καταλαμβάνω,
θα μείνης εις το τακτικό τρεις μήνες παραπάνω.
Δι' όλα ταυτα ύψηλά την ράβδον μου σηκώνω
και τούτη πάλι τή φορά εγώ σε μπαγλαρώνω.